

HOVORNA.

(Pouze dotazy přijímá redakce...)

Omaha. — Na poslední stránce časopisu Hlas nalezá se oznámka Burlingtonské dráhy a na konci té oznámky stojí: "4 hodiný nejrychlejší čas do Denver a všech míst v Coloradu." Nemohu si vysvětlit, co se tím míní? Snad jízda? Odkud? Jan Malek.

Odpočít. — Také my nevíme co prekladatel tím míní, však soudíme, že to má být: "O 4 hodiny kratší jízda než po jiných dráhách."

Toledo, Ohio. — Prosim sdělte v hovorně, zdali nové peníze rak. ub. koruny, stoapnou v ceně, neb jsme četli jakousi zprávu o tom, že se tak má státi od května a sice, že stoupne na koruně o 4 centy. Jan Havlíček.

Odpočít. — Nevíme ovšem co v budoucnosti se stane, ale pochybujujeme velice, že by rakouské peníze stoupily, totiž ne v Rakousku. Nová měna vejde tam prvním květnem v oběh. Máme za to, že pověst ta zakládá se na nedorozumění, neb neporozumění. Může být, že jest to toto: Rakousko mělo až posud měnu stříbrnou, kteráž ale klesala v ceně následkem klesání ceny kovu. V Rakousku to ovšem pozorovati nebylo, poněvadž zlato tam nikdy v oběhu nebylo, vždy bylo naž aťio a papírové a stříbrné peníze byly v oběhu v ceně stejné. Jinak ale bylo za hranicemi. Zde ku příkladu platil zlatý čtyřzlaták \$1.92.9, kdežto stříbrný zlatník se bral za cenu stříbra v něm obsaženého, totiž za 34.1 (třicet čtyři centy a desetinu). Rakousko uznalo, že klesáním ceny stříbra je ve velké nevýhodě při obchodě mezi státním a proto dnem 1. května uvede svou měnu na míru zlatou. Místo zlatka a zlatníků budou mít koruny, které půjdou dvě na dosavadní zlatka a obsahovati budou za 20.3 (20 ct. a 3 desetiny) zlata a bude proto plnocenným v celém světě. Dvě koruny budou mít cenu 40 ct. a 6 desetin, proti 34.1 za stříbrný zlatník a z toho snad povstala do měnka, že v ceně stoupnou. Zkušebnost Rakouska měla by být výstrahou a příkladem pokročilé Americe, v které nalezá se tolik nesmyslných fanatiků, jenž požadují zavedení stříbrné měny co měřítka a chtí zemi postaviti na roveň Mexiku, Číně a Indii.

Iowa. — Proč každý vaří vejce na velikonoční svátky? Jaká jest to památka? M. K. M.

Odpočít. — Památka vajec velikonočních sahá do dob pohanských a nebyla ani křesťanstvím šetřena. Z dob těchto pochází také zajisté v Čechách panující obyčej vařiti o velikonoční kraslice, podobně i jiné a u rozličných národů rozmanité hry o vejce, jakož již staří Římané měli v tuto dobu hry o slavnosti vaječné, o kterých k počtu Kastora a Polluxe (kteří dle báje vyhlili se z dvou vajec od Ledy snešených) běhalo se ve veřejném okruhu a závod o vejce. Památka vajec velikonočních byli našim pohorským předkům dále částí veliké slavnosti, kterou slavovali v té době, kdy naše nynější velikonoce se slaví, byly to veliké svátky jarní, a tudíž svátky přírody a omlazené země. A tuto významnou památku uchovali si i naši křesťanství praotcové a dochovali se až na naše doby.

Kterákoliv paní,

kteříž není obozrněna a užíváním našich kvasnic pro obyčejná i jemná pečiva, obdržel, po zaslaní na naši adresu 25 stanolových obalů se žlutou značkou, polpřím opatřenou, obratem pošty, na adresu jejího grocery, naší kuchářskou knihu "Handy Book for Handy People", obsahující předpisy na pečiva všeho druhu, jakož i kterákoliv z těchto obrazů: "Božíman", "Kráská rybářského klubu", "Zabloní květ", "Ouvěj" neb "Koté a já".

Fleischman & Co. Cincinnati, Ohio. Pšvodní vyrábětelé. Hevaného dříví. Zašlete úplnou adresu vašeho grocery, jakož i adresu svou. 48-04

Listy z New Yorku.

New York 9. dubna 1893.

Ludvíkova divadelní společnost už se s námi rozloučila a nastoupila dále uměleckou pouť po českých osadách. Její vystoupení zde uspokojilo sverchovaně obě súčasné strany. Ludvíkovec s finančním úspěchem a obecnostvo s uměleckým požitkem. Společnost dávala celkem 3 představení ve velkých místnostech čtyry v Národním Budově, dvě v Morrisarii a jedno v Dutch Kills. V oněch velikých místnostech obnášel průměrný příjem zajisté tisíce dolarů za večer, v menších neklesl nikdy pod sto dolarů. Obava, kterou jsem choval, že návštěva bude trpět následkem naší rozdrojenosti, na štěstí se neuskutečnila. Hlas Lidu a jeho strana z počátku jaksi ignorovaly přechod českých hostů, ale v několika dnech vše odporučovaly návštěvou divadel, proto také nával k poslednějším hrám byl možno-li ještě větší nežli k začátečním.

Ač zdejší časopisy ba i Organ Bratrstva nezdaří se o tom co vědět, chystá se v řádech Č. S. P. S. k velkému konfliktu. Opic který připravil řád Hora Kutná o celé dosti značné jmění, sirotkům vybral peníze z bank, několika vdovám zadržel výplatu po zemřelém muži, vůbec zpronevěřil vše, co přišlo v dosah jeho dlouhých prstů, zadržel také peníze náležející vdově Šindelářové. Muž její byl členem řádu Hora Kutná a Opic co důvěrník řádu byl také jeho předsedou, přijímal peníze od jiných řádů. Mezi tím se paní Šindelářová přestěhovala do Chicaga a požádala tamější Národní Hlavní řád aby peníze u Opice vyzvedl a jí odevzdal. Šindelář zemřel 5. listo. 1891 a tudíž během ledna měla být podpora vdově vyplacena. Věk N. Hlavní řád neměl peníze od Opice ani v dubna a přece mu zaslal kvitanci na celý obnos. Možná že s Opicem vyjednával, když peníze nedocházely, ale tolik je jisto, že ani zdejší Velkořád ani řád H. K. nebyl o tom zpraven. 26. června se Opic utopil a Nár. Hlavní řád peníze požád nedostával. Patrně se jeho úředníci dopustili velkého přehmatu a trestuhodné neprozřetelnosti, jinak kdyby byli činili svou povinnost, přišly by podvody Opicovy dříve na jevo a mohlo se třeba ještě mnohem zabrániti. Nyní žádá Hlavní řád peníze pro paní Šindelářovou a hrozí, že v pádu nezaplacení budou zdejší řády ze svazku bratrstva vyloučeny. Ve zdejších Velkořádu jsou nakloněni k smřnému vyrovnání, ale řád Hora Kutná trvá na své kvitanci. Dostí možná že dojde k soudu což by ovšem bylo politování hodné.

Zdejší řády měly až do loňska velmi liberální ustanovení ohledně podpory v nemoci, které svádělo k mnohým nepěkným praktikám se strany nevědomitých členů. Stalo se že člen vytahal až přes pět set dolarů a měl "právo" ždímati řád ještě dále až do nekonečna. Aby tomu se odpomohlo, zavádí všechny zdejší řády pravidlo, že od jistého dne počítaje, žádný člen není oprávněn k podpoře v nemoci, jakmile vybral \$195. V několika případech odepřel ten neb onen řád další podporu v nemoci členu, který tento obnos už vybral. Jak dalece mi známo, již tři členové žalovali a soud vyhráli. Nový článek o podpoře je tak sestaven, že dle jeho doslovného znění nemůže se brát ohled na to, mnoho-li bratr před přijetím článku vybral, nýbrž musí se podpora počítat ode dne přijetí jeho. Pakli tvůrčové článku měli něco jiného v úmyslu, pak to měli lépe vyjádřit. Soud se jich neptá co mysleli, nýbrž drží se toho co napsali.

Snad, snad už se započne se stavbou Národního Domu. Scházefjoi peníze na doplacení pozemku dali Tělocvičná Jednota Sokol a stfeleci. Prvnější si však udělala se sborem zástupců smlouvu, že v domu musí býti pro něj zvláštní místnost zařízena, které se může k jiným účelům spotřebiti jen se svolením Sokola. Ovšem, Sokol je tak četný a při tom činný, že musí býti rozdělen na dvě oddělení, tak že při dvou cvičeních týdně, zabere čtyry dny, nepočítaje cvičení žáků a žákyň a jedna schůzka. Avšak toto usnesení spůsobilo zlou krev v druhém táboře. Jejich Sokol, tak zvaný dělnický, vidí v tom, že mu sbor zástupců zavrá dvě takřka před nosem. V zájmu dobré věci radil bych našemu Sokolu, aby hleděl s Dělnickým Sokolem docílit nějakou shodu. Myslím že v řadách obou sborů nachází se dosti rozdílných a nepředpojatých mužů, kteří dobře vidí nebezpečí, jaké Národnímu domu hrozí. Věci nedospějí snad tak daleko, aby se nemohlo docílit smření neb aspoň jakési vyrovnání. Víme dobře, že naši anarchisti slevili už dobrých devadesát procent ze svého anarchismu, a během času sleví i to ostatní. Jejich dnešní opposice je více ze zvyku a vzdrou než ze zásady.

Proslavená Dvořákova kantáta Svatební košile (z ohledu na upejpavost Angličanek přezděnou Spectres Bride) dávára zde ve středě společnosti pro církevní hudbu. Místní kritikové se v úsudcích o skladbě velmi rozcházejí. Zdá se mi že Dvořákova hudba zápasí zde s podobnými překážkami jako svého času hudba Wagnerova, s neporozu měním. Dr. Josef Senner nově ustanovený náčelník zdejší přístěhovalecké úřadovny je rodem Moravan, ač smřělním rozhodným Němec. Ženialní švédský vynálezce, Erierson, stavitel zdánlivě nepatrné ale hrozně válečné lodě "Monitor" dostane zde pěkný bronzový pomník. Nedávno jsem varoval krajan aby se nenechal šálit dotěrnými agenty, kteří prodávají loterní losy na splátku. Podvodníci provozující ten obchod pod firmou Viena Banking Exchange nevycházejí nyní ani z trublu se soudy. Již velké množství žalob proti nim bylo podáno, mezi nimiž je jedna zvláště pozoruhodná. Krejčí John Kraus chtl jedním rázem zbohatnouti koupil od nich za \$2800 italských losů, jichž skutečná hodnota byla sotva \$500, pak 17 holandských losů za \$3500 ač trhovává cena jejich byla pouze \$450. Dalším vyměňováním jedněch losů za druhé, dovedl to Kraus tak daleko že mu ze \$7000 zbylo pouze \$100. Netřeba ani podotýkati že všichni ti dobrodinečkové, kteří poskytují chudému lidu příležitost k rychlému zbohatnutí, náležejí k národu, jemuž dle dr. Silbermana náboženství lichvu zapovídá. Navštěvovatele uměleckého muzea v Central Parku upozorňují na vzácnou sbírku památek na kladení prvního podmořského lana telegrafického. Četné obrazy ukazují věrně jak celá práce se provedla. Vystavené vzorky lana jsou nestejně tloušťky od 3 palce až do 2 palců, poněvadž se tloušťka lana zařídila dle povahy půdy a možného nebezpečí. Z kousků lana sestaveny jsou různé pomníky a okrasy. Sběrka těchto památek doplněna jest věrnými snímky zlatých medailí a řádů, jež dostal Field od různých vlád a korporací, mezi nimi obrevská medalie v průměru čtyry palců, kterou nechal raziti kongres Spojených Států. Zdejší Lenoxova knihovna nacházející se v nepatrné vzdálenosti naš české osady, obohacena bude vzácným přírůstkem. Správa knihovny zakoupila z nadace paní Stuartové za \$80,000 hnihovnu amerického historika Bancrofta, knihy jsou ves-

měs obsahu historického a některé velmi vzácné. Na bavlinské burse umístěna pamětní tabule, zvěstující že Will. Bradford, městský tiskař, na tom místě začal r. 1725 vydávati první novyorský časopis "The New York Gazette". Z tiskárny Bradforda vyšla tiskem r. 1893, tedy právě před 200 lety proklamace gen. guvernéra provincie New York, Pennsylvanie a krajiny New Castle. Před 14 dny odešel z domu bývalý doutníkář Mařín. V pátek obdržela jeho žena dopis z Wards Islandu, že tam právě zemřel zmizelý její manžel. Mařín dopraven byl na ostrov do nemocnice v bezvědomém stavu a s hlubokou ránou na hlavě. Zemřelý oddán byl po leta nestříděnému pití a časem mluvil jako pomatený. V okolí v němž bydlel, v č. 1. ul. řádí pověstný "gang" loafřů, který už nejednoho člověka přivedl se světa. Nejspíše že Mařín přišel do hádky a k poranění v některé kořalně se členem tohoto gangu. Pozorovatel.

Liity ze Cedar Rapids. Hlavním předmětem rozprav v době nejoslednější mezi Čechy zdejšími jest obsah občanskou, vydavného stavebním výborem Těl. Jed. Tyrš Cedar Rapids Sokol, jsmž se zvou veškeré spolky ku společné poradě prostřednictvím zástupců, za účelem zbudování jediného českého domu v Cedar Rapids, jenž by všem potřebám našim vyhověl. Krásná, jako smělá a nesnadná myšlénka tato povstala ve stavebním výboru Sokola, jemuž předsedá p. L. J. Palda. Během jednání o stavbě seznalo se, že by dvorana sokolská, aby se udržeti mohla, musila státi se sni konkurenční, t. j. postaviti se tak, aby se hodila pro odběvání velikých zábav. Následky toho byly by ve dvou ohledech osudné: 1.) ohrozily by trvání a prospívání všech snů a 2.) staly by se osudnými dobré vůli a shodě mezi spolky českými, které až na malé výminky dosud zde stává. V občanskou, jež napsal p. Palda, praví se o tom následovně, což, doufám, i řídí kruhy zajímati bude: "Proč stavíme sně české? Zajiště ne k váli obohacení toho kterého spolku, tím méně pak obohacení toho kterého jednotlivce. Stavíme je pro potřeby a výhody národního celku. Pro Čechy tohoto města; ba řekněme pro Čechy vůbec. Jsou národní v pravém smyslu toho slova, ať náležejí se ve správě a vlastnictví kteréhokoliv spolku, neb bez přízně a podpory celku nebyly by povstaly, aniž udržely se. Každý může se státi jejich spolujajemcem, spoluprávcem, když zaplatí povinné vstupné a odvádí předepsané příspěvky. Věk v koncích neodnese z nich nikdo žádné peněžité výhody, neb národní podniky nejsou pro výdělek hmotný, ale pro hojnou žně duchovní a mravnou, která daleko převládá užitek a prospěchy hmotné. Nač tedy stavěti další podniky konkurenční? Aneb proč drobiti stly své? Už hlasitě mluví se o postavení školy české. I tu a tam slyšeti hlasy o postavení ještě jiné sně české. Postavme českou školu zvláště. Postavme tělocvičnu s konkurenční sni zvláště. Postavme ještě jinou sni konkurenční zvláště a utoneme ve vlastní krvi, aneb udušme se v divoké konkurenci vlastní. Vedle staré, záslužné sně Čtenářského Spolku a nové krásné sně řádu Prokop Velký, postavme ještě dvě podobné budovy a budou všechny jen bídne se udržovat, jestli se udrží. Rozloha našeho města nie takové ho nevyžaduje. Jediná velká budova národní, jediný český dům v

Cedar Rapids, nám vyhověl, pro všechny potřeby učiní mí. Co potřebujeme: 1. Sně pro odběvání schůzky; 2. Dostatečný počet míst pro školu českou; 3. Velké pro divadla, koncerty, představení; 4. Čtárnu; 5. Tělocvičnu náležitými příslušenostmi.

To vše zříditi se dá v jedné budově, důstojné a pamětné, s nám ku etí a blásající naši svatou shodu a naši rozšafnost. Myslíme na stavbu docela zvláštní budovy. Nikoli! Je krásná sni, která, kdyby ctěl Prokop Velký přistoupil k dluhu velkému, státi by se mohla pou částí důstojného domu v Cedar Rapids, neb náležející pozemek dosti místa poskytl potřebné její rozšafení, či přibyl aby vyhověla všem požadavkům. Jestli dovedeme se v této srozuměti co celek, dosáhne ráz uspokojení nejnaléhavějších národních: místnost, a řádnou tělocvičnu. Mimo to mezi se ubřfení podniku podřívivosti a rozbrojím všech, které duš a moř náš národní učiní se konec, a vlastenecké a trské lásce otevrou se brány s velikými třenicemi, často z nými, uzavřené. Budeme tu jed svornou rodinou českou, spouta zlatou páskou společného prospí národního.

Posavadní schůze zástupců ných spolků bude ihned svol jakmile od všech spolků odpově dostane. Je to dšlo těžké, ale při dobré a vzájemné důvěře dalo by se dosáhnouti a stalo se trvalou pákou krásné a příkladné svorné Čechů cedar-rapidských.

Boj, jež zvedly řád Prokopký a Těl. Jednota Tyrš Cedar Rapids Sokol proti hnusnému zivětskému řádění Slovana A ckého, za nynější redakce, Národnímu Výboru a Bohe Voice, skončil po vytyštění od druhé strany, jak uveřejněna b Pokroku Západu, úplným mra vyloučením zastanců dobré vě rodni, která, jak chvályhodně Čechů new-yorských nasvě stálie více a více nadšených sto ečů získává. Bylo by to též bývalo, aby osvěcení rodáci svésti se byli dali osobním kem a odvrátili se od věci, je hou jest všem upřímným Čech americkým. Osobním odp Paldovým, mezi nimiž množ jimž vydatné služby přátelak dobrodiní prokázal, jako zed dopisovatelé "Svornosti", je stálých nesmází vytrhl a bezsnou výživu mu zajistil dosazen do místa, které až dosud za začez týž ze samé vděčnosti p ve Svornosti slintá a zlovole učiniti se snaží, — nepoda učiniti spor ten osobním, jak moc se namáhali, doufajíce, budou s to vymstíti se na p. vi za to, že vypověděl jim svoje služby a odtrhl se od tě mýslných pánů z druhé a pracuje se spolky, na něž oel soka hledí. Dokud byl s n bylo nad něho, ale od té drží s dolejšími Čechy, je v oku. A tu myslili, že polak svobodě tisku a za pomoci "le lébo" redaktora "Slovana" čest a ohled jsou věci nezndáři se jim ho udupati, a rozkazovat dle své vůle. E se šeredně zmýšlí. Lid prohlédli jejich hru a necl holičkách. Vavřty prvnt ství svého, jež dobyli si bezcharakterního zuřivce a ta, proti zastancům svaté da, mohou směle pověsiti v hambalky, neboť čtyř žádná nepřinesou.